

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

PASVALIO RAJONO DAUJĖNŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS FINANSINIO AUDITO ATASKAITA

2013 m. balandžio 10 d. Nr. A– 8
Pasvalys

IŽANGA

Vadovaudamasi Savivaldybės kontrolieriaus 2012 m. rugsėjo 5 d. pavedimu Nr. PA-12, vyriausioji specialistė Ilma Paliukėnaitė Pasvalio rajono Daujėnų pagrindinėje mokykloje atliko finansinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti įstaigos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2012 metų finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamas subjektas – Pasvalio rajono Daujėnų pagrindinė mokykla (toliau – Mokykla), adresas – Pasvalio rajonas, Daujėnai, Baluškių g. 4, juridinio asmens kodas – 190616249.

Audituojamu laikotarpiu Mokyklai vadovavo direktorius Gailutis Gailiūnas, vyr. finansininke dirbo Lina Vyčienė.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, dėl metinės Savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitų, dalis.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie metinių finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius ir kitas ataskaitas, Savivaldybės, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pateikiama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Pagrindinė mokyklos paskirtis – ugdymas; Mokykla vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas. Mokykla turi Kriklinių pradinio ugdymo skyrių, kuris įsteigtas 2009 m. rugsėjo 1 d. Savivaldybės tarybos sprendimu¹, šio Skyriaus paskirtis – vykdyti ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo, pradinio ugdymo programas.

Savivaldybės tarybos sprendimu² Mokyklai patvirtintas didžiausias leistinas darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių (etatų) skaičius – 13,75 etatai.

Audito metu vertinome Mokyklos 2012 metų metinių ataskaitų rinkinį:

metines finansines ataskaitas – Finansinės būklės ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas),

Veiklos rezultatų ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (3-ojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 1 priedas),

Grynojo turto pokyčių ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (4-ojo VSAFAS „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ 1 priedas),

Pinigų srautų ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ 2 priedas),

2012 m. finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą (6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“);

metines biudžeto vykdymo ataskaitas – Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr.1),

Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr. 2),

Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr. 3),

Mokėtinų ir gautinų sumų 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr.4)

Aiškinamąjį raštą.

Patvirtintame Pasvalio rajono savivaldybės biudžete³ Mokyklai skirta 1116,4 tūkst. Lt asignavimų. 397,10 tūkst. Lt asignavimų skirta išlaidoms, 719,3 tūkst. Lt darbo užmokesčiui,

¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 13 d. sprendimas Nr. T1-88;

² Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. vasario 9 d. sprendimas Nr. T1-22 „Dėl Daujėnų pagrindinei mokyklai didžiausio leistino pareigybių (etatų) skaičiaus patvirtinimo“;

³ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 15 d. sprendimas Nr. T1-10;

turtui įsigyti – neskirta. Po patikslinimų⁴ Mokyklai buvo skirta 1083,5 tūkst. Lt asignavimų, iš jų išlaidoms – 378,7 tūkst. Lt, 693,6 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui, turtui įsigyti – 11,2 tūkst. Lt. Teikiamų paslaugų programai patvirtinta 8,9 tūkst. Lt.

Mokykla vykdė: valstybės deleguotų funkcijų programas – 09.02.01.01 „Mokinio krepšeliui finansuoti“; Savivaldybės biudžeto lėšų programas – 09.02.01.01. „Savivaldybės savarankiškomis funkcijoms finansuoti“ ir 09.02.01.01. „Teikiamoms paslaugoms finansuoti“.

2012 metais Mokyklai iš Finansų skyriaus pervesta 1 068,6 tūkst. Lt, t.y. 99,4 proc. patvirtintų asignavimų įstaigos funkcijoms vykdyti. Neperduota 6,0 tūkst. Lt savivaldybės biudžeto asignavimų ir 8,1 tūkst. Lt planuotų asignavimų teikiamoms paslaugoms finansuoti, nes įstaiga nesurinko planuotų pajamų.

2012 metų Mokyklos kasinių išlaidų struktūra pagal ekonominę klasifikaciją sudaro: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidos 904,9 tūkst. Lt arba 84,6 procento nuo visų išlaidų, prekių ir paslaugų naudojimo – 153,3 tūkst. Lt arba 14,3 procento nuo visų išlaidų, ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos – 11,2 tūkst. Lt arba 1,0 procento nuo visų išlaidų.

Mokykla 2012 metų pabaigoje turėjo turto (likutine verte) ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo už 263,2 tūkst. Lt; atsargų už 6,9 tūkst. Lt.

Įstaigos mokėtinos sumos per 2012 metus nuo 4,9 tūkst. Lt (metų pradžioje) padidėjo iki 33,7 tūkst. Lt (metų pabaigoje). Gautinos sumos metų pradžioje ir metų pabaigoje sudarė 0,6 tūkst. Lt.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės, valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai ir ekonomiškai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad audito metu buvo taikoma atranka ir nebuvo tikrinti visi (100 %) ūkiniai įvykiai, sudaryti sandoriai ir ūkinės operacijos.

Audito proceso planavimo etape buvo susipažinta su įstaigos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, atliktas susipažinimas su audituojamo subjekto veikla, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatant reikšmingo iškraipymo riziką, nustatytos svarbiausios audito sritys.

Atlikus vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, nustatyta, kad dėl mažo įstaigos apskaitos darbuotojų skaičiaus nėra galimybės pilnai įdiegti vidaus kontrolės procedūrų, todėl nuspręsta

⁴ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. rugsėjo 26 d. sprendimas Nr. T1-211; 2012 m. gruodžio 27 d. sprendimas Nr. T1-259;

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (2004 m. sausio 20 d. įsakymo Nr. V-12; 2006 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-15; 2012 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. V-171 redakcijos).

atlikti tik pagrindines audito procedūras. Pagal sudarytas audito programas atlikome pagrindines audito procedūras šiose srityse: ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio audito nuomonei pareikšti.

Šioje audito ataskaitoje vartojamos sąvokos: VSAFAS – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas; VSS – viešojo sektoriaus subjektas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. PASTEBĖJIMAI DĖL DARBO SANTYKIŲ

Mokyklos darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka⁶ bei Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašu⁷. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis), išskyrus minimalią mėnesinę algą ir minimalų valandinį atlygį. Biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo užmokestį sudaro: tarnybinis atlyginimas ar tarifinis atlygis (koeficientais), padaugintas iš bazinės mėnesinės algos dydžio; tarnybinio atlyginimo priedai; priemokos; vienkartinės pinigines išmokos, skirtos darbuotojams skatinti.

1.1. Savivaldybės taryba sprendimu⁸ Mokyklos direktoriui leista atlikti papildomą darbą (dirbti mokytoju) iki 2013 m. birželio 7 d., t.y. turėti papildomai 2 kontaktines valandas fizikos pamokų. Pagal Darbo inspekcijos išaiškinimą, darbo sutartį su vadovu dėl darbo, tame tarpe ir papildomo, gali sudaryti tik steigėjas, todėl 2003 m. rugsėjo 18 d. darbo sutartis Nr. 308 sudaryta administracijos direktoriaus su Mokyklos direktoriumi, kaip mokytoju yra neteisėta ir turi būti nutraukta.

Mokyklos direktoriaus pagrindinio darbo sutartyje padaryti pakeitimai dėl papildomo direktoriaus darbo mokytoju nuo 2012 m. spalio mėn., tačiau 2003 m. rugsėjo 18 d. darbo sutartis Nr. 308 dėl mokytojo darbo nenutraukta.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo patvirtinimo“ (Žin., 1993, Nr. 28-655, 2005, Nr. 80-2904; 2008, Nr. 150-6101; 2009, Nr. 100-4185; 2010, Nr. 104-5385; 2011, Nr. 158-7477; 2012, Nr. 86-4504).

⁷ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 18 d. įsakymas Nr. V-1315 (Žin., 2011, Nr. 96-4517; 2012, Nr. 42-2080; Nr. 84-4409; Nr. 104-5286).

⁸ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 24 d. sprendimas Nr. T1-236 „Dėl Gailučio Gailiūno papildomo darbo“.

1.2. Direktoriaus įsakymais⁹ nurodė apmokėti mokytojams už specialiųjų poreikių mokinių mokymą, pagal pateiktą mokinių sąrašą, tačiau įsakyme nenustatė priedo dydžio, nenurodytas specialiųjų poreikių mokinių skaičius pagal kiekvieną mokytoją bei kontaktinės valandos, kurias mokytojas dirba su specialiųjų poreikių mokiniams, nesivadovauta Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo¹⁰ (toliau – Aprašo) 70 punktu¹¹.

1.3. Priešmokyklinio ugdymo pedagogui direktoriaus įsakymu nustatytas 15 proc. (138,27 Lt per mėnesį) priedas. Direktoriaus patvirtintoje tarififikacijoje priedas apskaičiuotas, tačiau nepridėtas prie darbo užmokesčio, nesivadovauta Aprašo 38 punktu¹².

1.4. Direktoriaus įsakymu¹³ patvirtintoje tarififikacijoje lietuvių kalbos mokytojai darbo užmokesčio 32,20 Lt per mėnesį už sąsiuvinį tikrinimą apskaičiuota per mažai.

Darbo užmokestis pedagoginiams darbuotojams nustatomas nesivadovaujant Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašu.

1.5. Direktoriaus įsakymu pagal antrą darbo sutartį¹⁴ pedagogas priimtas dirbti mokytoju nuo kovo 1 d. iki birželio 1 d. Direktoriaus įsakymu patvirtintoje tarififikacijoje¹⁵ numatytos papildomos 5 kontaktinės val., papildomai apskaičiuota 582,22 Lt darbo užmokesčio. Pedagogas direktoriaus įsakymu¹⁶ atleistas iš darbo nuo birželio 1 d. Tačiau apskaičiuojant darbo užmokestį už rugpjūčio mėn. dirbtas 8 dienas, taikytas nustatytas darbo užmokestis su papildomomis 5 kontaktinėmis val., todėl darbo užmokesčio apskaičiuota 211,94 Lt per daug.

⁹ Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 16 d. įsakymas Nr. V-14 „Dėl apmokėjimo už specialiųjų poreikių mokinių mokymą“; Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. V-114 „Dėl apmokėjimo už specialiųjų poreikių mokinių mokymą“.

¹⁰ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 18 d. įsakymas Nr. V-1315 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

¹¹ „Ikimokyklinio ugdymo įstaigų, bendrųjų bendrojo ugdymo ir profesinių mokyklų mokytojams, priešmokyklinio ugdymo pedagogams, auklėtojams, mokytojų padėjėjams, kurių klasėje (grupėje) ugdomi 1-4 mokiniai, kuriems pedagoginės psichologinės tarnybos arba švietimo pagalbos tarnybos dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų yra nustačiusios vidutinius, didelius ar labai didelius specialiuosius ugdymosi poreikius, nustatomas 5-10 procentų tarifinio atlygio priedas, o jeigu yra 5 ir daugiau tokių mokinių - 5-20 procentų, o mokytojų padėjėjams - 5-15 procentų. Tarifinio atlygio priedų dydį, suderinęs su darbuotojų atstovais, nustato įstaigos vadovas“ (2012 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. V-610 redakcija).

¹² „Priešmokyklinio ugdymo pedagogams mokamas 5-20 procentų tarnybinio atlyginimo priedas. Tarnybinio atlyginimo priedą, suderinęs su darbuotojų atstovais, nustato įstaigos vadovas“.

¹³ Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2012 m. kovo 12 d. įsakymas Nr. V-78.

¹⁴ Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2012 vasario 29 d. įsakymas Nr. P-15; 2012 m. vasario 29 d. darbo sutartis Nr. SŽ-141.

¹⁵ Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2012 m. kovo 12 d. įsakymas Nr. V-78;

¹⁶ Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2012 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. P-26;

1.6. Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo¹⁷ (toliau – VDU aprašas) 8–9 punktų nuostatomis, tais atvejais, kai teisės aktais garantuojamas vidutinis darbo užmokestis ar kelių vidutinių darbo užmokesčių suma, nenurodant konkrečios datos, vidutinis darbo užmokestis apskaičiuojamas taikant metinį vidutinio mėnesio darbo dienų skaičių, kuriuos kasmet tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. 2012 metams patvirtintas¹⁸ metinis vidutinio mėnesio darbo dienų skaičius - 21 diena.

2012 m. kovo 9 d. atleistam darbuotojui apskaičiuojant dviejų mėnesių išeitinę išmoką, pritaikius ne 42, bet 43 dienų skaičių, neteisingai apskaičiuota išeitinė išmoka.

1.7. Mokyklos buhalterė direktoriaus įsakymu¹⁹ išleista 12 kalendorinių dienų atostogų nuo rugpjūčio 20 d. iki rugpjūčio 30 d. Buhalteris skaičiuodamas apmokėjimą už atostogas neteisingai nustatė gegužės mėn. faktiškai dirbtas dienas (nurodė 20, nors turėjo būti 22), todėl 18,50 Lt atostoginių apskaičiavo per daug, nesivadovauta VDU aprašo 6 punkto nuostatomis²⁰.

1.8. Valytojų darbo sutartyse²¹ nustatyta, kokiam etato dydžiui priimamos dirbti, tačiau buhalteris darbo užmokestį skaičiavo taikydamas mažesnę etato dydį, todėl darbo užmokesčio valytojoms apskaičiavo per mažai.

Pvz. 2001m. vasario 9 d. darbo sutartis Nr. 65 – etato dydis 0,89. Skaičiuojant darbo užmokestį 2012 m. sausio – liepos mėn. taikytas 0,88 etato dydis, darbo užmokesčio kiekvieną mėnesį apskaičiuota 8 Lt per mažai.

2001 m. vasario 9 d. darbo sutartis Nr. 55 – etato dydis 0,9. Skaičiuojant darbo užmokestį 2012 m. sausio – liepos mėn. taikytas 0,87, darbo užmokesčio kiekvieną mėnesį apskaičiuota 24 Lt per mažai; nuo 2012 m. rugpjūčio taikytas – 0,89 etato dydis.

1996 m. rugpjūčio 20 d. darbo sutartis 25 – etato dydis 0,85. Skaičiuojant darbo užmokestį nuo 2012 m. rugpjūčio mėn. taikytas – 0,84 etato dydis.

2000 m. sausio 3 d. darbo sutartis Nr. 44 – etato dydis 0,39. Skaičiuojant darbo užmokestį nuo 2012 m. rugpjūčio mėn. – 0,38 etato dydis.

¹⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimas Nr. 650 „Dėl darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 105-4011; 2008 Nr. 40-1467; 2008, Nr. 142-5627);

¹⁸ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. A1-535 „Dėl metinių darbo dienų koeficientų bei metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2012 metais patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 159-7531).

¹⁹ Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 9 d. įsakymas Nr. A-38

²⁰ Skaičiuojamasis laikotarpis yra 3 paskutiniai kalendoriniai mėnesiai, einantys prieš tą mėnesį, už kurį mokamas vidutinis darbo užmokestis. Vidutinis darbo dienos užmokestis apskaičiuojamas taip: skaičiuojamojo laikotarpio darbo užmokestis dalinamas iš faktiškai dirbtų per tą laikotarpį darbo dienų skaičiaus.

²¹ 2001m. vasario 9 d. darbo sutartis Nr. 65 – etato dydis 0,89; 2001 m. vasario 9 d. darbo sutartis Nr. 55 – etato dydis 0,9; 1996 m. rugpjūčio 20 d. darbo sutartis 25 – etato dydis 0,85; 2000 m. sausio 3 d. darbo sutartis Nr. 44 – etato dydis 0,39.

Darbo užmokestis apskaičiuojamas nesivadovaujant darbo sutarčių nuostatomis bei darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašu.

2. PASTEBĖJIMAI DĖL BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ

2.1. Nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija²² (toliau – Klasifikacija), todėl Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) neteisingai darbo užmokesčio straipsnyje (kodas 2.1.1.1.1.1.) apskaitė 3,5 tūkst. Lt išeitinių išmokų ir nedarbingumo pašalpų.

Mokykla, nesilaikydama teisės aktų reikalavimų, dalį darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojo socialinėms išmokoms. Dėl to, programos 09.02.01.01. „Moksleivio krepšelis“ Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 2 - 4 eilutės „Darbo užmokestis“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.1.) kasinės išlaidos padidintos 3,5 tūkst. Lt suma, o 75, 82 - 83 eilutės „Socialinės išmokos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.7.) – 3,5 tūkst. Lt sumažintos.

2.2. Mokykla, neturėdama asignavimų atskiriems išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniams atitinkamą mėnesį, kasines išlaidas apskaitė prie tų išlaidų straipsnių, kuriems turėjo asignavimų. Vėlesniais mėnesiais kasinės išlaidos kai kuriais atvejais buvo atstatytos (patikslintos). Negalime pasisakyti apie kasinių išlaidų apskaitos registrų teisingumą iš kurio sudarytos biudžeto vykdymo ataskaitos.

Mokykla, nesilaikydama teisės aktų reikalavimų, patirtas kasines išlaidas apskaitė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) tame išlaidų ekonominės klasifikacijos kode, kuriame turėjo asignavimų, todėl negalime pasisakyti apie kasinių išlaidų registro ir pagal jo duomenis sudarytų biudžeto vykdymo ataskaitų duomenų teisingumą pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius.

2.3. Mokykla interneto svetainėje nepaskelbė 2010-2012 metų tarpinių ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, nesivadovavo Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 33 straipsnio nuostatomis²³.

²² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. kovo 26 d. įsakymas Nr. 1K-085 „Dėl finansų ministro 2003 m. liepos 13 d. įsakymo Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ pakeitimo“

²³ Lietuvos Respublikos 2007 m. birželio 26 d. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas Nr. X-1212 (Žin., 2007, Nr. 77-3046). 33 straipsnis. Viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkiniai skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, – už atitinkamos viešojo sektoriaus subjekto grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo viešojo sektoriaus subjekto interneto svetainėje.

3. PASTEBĖJIMAI DĖL METINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ

3.1. Dėl nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto apskaitos

12-asis VSAFAS "Ilgalaikis materialusis turtas"²⁴ nustato VSS ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo, įvertinimo, registravimo apskaitoje, nurašymo ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimus:

– Mokykloje ilgalaikis materialusis turtas sugrupuotas, priskirtas ir apskaitytas buhalterinėse sąskaitose nesivadovaujant 12-ojo VSAFAS 72-73 punktų nuostatomis²⁵ bei Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintu²⁶ sąskaitų planu.

– Mokyklos ilgalaikio turto sąskaitoje apskaitytas turtas (durys, inventorinis Nr. 01600069), kuris neatitinka ilgalaikio turto pripažinimo kriterijų.

– Mokykla 2010 m. gruodžio mėn. įsigijo stebėjimo sistemą už 1,2 tūkst. Lt, kurią sudaro dvi kameros, maitinimo šaltinis, instaliavimo darbai; 2012 m. gruodžio mėn. įsigijo

²⁴ Finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 55-2085);

²⁵ 72 punktas. Ilgalaikio materialiojo turto grupę sudaro viešojo sektoriaus subjekto veikloje naudojamas panašaus pobūdžio ir pagal atliekamas funkcijas panašus ilgalaikis materialusis turtas. Ilgalaikio materialiojo turto grupė rodoma atskirame finansinės būklės ataskaitos straipsnyje.

73 punktas. Viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikį materialųjį turtą skirsto į šias smulkesnes grupes:

73.1. žemė;

73.2. pastatai - gyvenamieji, gamybiniai, administraciniai ir kiti pastatai, išskyrus nekilnojamąsias kultūros vertybes;

73.3. infrastruktūros ir kiti statiniai – infrastruktūros statiniai, t.y. keliai, tiltai, viadukai, tuneliai, komunikacijos tinklai, kanalizacijos sistemos, vandens, elektros energijos tiekimo sistemos ir kiti statiniai, išskyrus šio standarto 73.2 ir 73.4 punktuose nurodytą ilgalaikį materialųjį turtą;

73.4. nekilnojamosios kultūros vertybės - kaip jos apibrėžtos šio standarto 5 punkte;

73.5. mašinos ir įrenginiai - gamybos mašinos ir įrenginiai, ginkluotė ir karinė technika, medicinos įranga ir kitas panašus ilgalaikis materialusis turtas;

73.6. transporto priemonės - lengvieji ir krovininiai automobiliai, autobusai ir kitos motorinės transporto priemonės, kurioms privaloma teisinė registracija, skirtos žmonėms ir kroviniams pervežti;

73.7. kilnojamosios kultūros vertybės - kaip jos apibrėžtos šio standarto 5 punkte;

73.8. baldai ir biuro įranga - baldai, kompiuterinė ir kita biuro įranga: organizacinė technika, inventorių ir kitas panašus ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus kilnojamasias kultūros vertybes;

73.9. kitas ilgalaikis materialusis turtas - įvairus kitas ilgalaikis materialusis turtas, atitinkantis nurodytus šiame standarte ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus ir nepriskirtas prie kitų ilgalaikio materialiojo turto grupių (pavyzdžiui, bibliotekų fondai, scenos meno priemonės ir pan., jeigu jie nepriskirti prie kilnojamųjų kultūros vertybių). Prie šios grupės taip pat priskiriamos kitos vertybės, pavyzdžiui, vertingos kolekcijos ir juvelyriniai dirbiniai, pagaminti iš brangakmenių ir tauriųjų metalų. Finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau - aiškinamasis raštas) turi būti pateikta informacija apie bibliotekos fondų, scenos meno priemonių, vertingų kolekcijų, pagamintų iš brangakmenių ir tauriųjų metalų juvelyrinių dirbinių, ir kitų vertybių likutinių verčių pasikeitimą per atskaitinį laikotarpį;

73.10. nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai - visos projektavimo, statybos, konservavimo, montavimo ir kitos panašios išlaidos, padarytos, iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti, kaip yra numatęs viešojo sektoriaus subjektas, ir išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą, kurio apskaitai taikomas šis standartas, iki šis turtas bus gautas ir paruoštas naudoti.

²⁵ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. DV-739 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų metais patvirtinimo“ (su pakeitimais);

mokyklinio muzikinio skambučio sistemą už 4,1 tūkst. Lt, kurią sudaro programa, garsiakalbis, garso stiprintuvas, kabeliai ir instaliavimo darbai, tačiau apskaitoje atskiri turto vienetai nebuvo sujungti į visumą ir užregistruoti kaip vienas ilgalaikio turto vienetas, nesivadovauta 12-ojo VSAFAS 5, 11, 14 punktų nuostatomis²⁷.

– Mokyklos patvirtintame sąskaitų plane numatytos sąskaitos 112 „Programinė įranga ir jos licencijos“ bei 115 „Kitas nematerialusis turtas“, tačiau apskaitos registre „Didžioji knyga“ visas nematerialusis turtas apskaitytas sąskaitoje 1120001 „Programinė įranga ir jos licencijos“ (4933 Lt – įsigijimo vertė). Mokyklos ilgalaikio turto sąrašė (2012-12-31 duomenimis) nurodyti penki nematerialaus turto vienetai, iš jų dvi programinės įrangos už 4838 Lt ir inventorinės bylos bei kita dokumentacija už 95 Lt, kuris priskirtinas turto grupei „Kitas nematerialusis turtas“. Mokykla nesivadovavo patvirtintu sąskaitų planu, todėl netinkamose turto grupėse ir sąskaitose apskaitė nematerialųjį turta.

Mokyklos apskaitos registre Didžioji knyga „Kitas nematerialusis turtas“ neapskaitytas. Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto lentelė sudaryta ne pagal apskaitos registrų duomenis, kadangi 13-ojo VSAFAS 1 priedo „Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ 7 stulpelyje „Kitas nematerialusis turtas“ nurodyta 85 Lt suma.

– Mokyklos apskaitos registre Didžioji knyga (2012 m. sausio – kovo mėn.) negrįstai užpajamuota nematerialaus turto (savivaldybės) už 1.141,57 Lt, nesant ūkinę operaciją pagrindžiančių dokumentų.

– Tarybos spėdimu²⁸ Mokykloje pripažinta netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo turto (valstybės) už 1.597,12 Lt. Mokyklos apskaitos registre Didžioji knyga (2012 m. sausio – kovo mėn.) nurašyta nematerialiojo turto (valstybės) už 3.954,12 Lt, t.y. 2357,00 Lt daugiau, nesant ūkinę operaciją patvirtinančių dokumentų.

Mokykla, nesivadovaudama apskaitos registrų duomenimis, sudarė 13-ojo VSAFAS 1 priedą „Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“, dėl to 3.3 eilutėje „Nurašyto turto suma per ataskaitinį laikotarpį“ nurodyta 2697 Lt suma neteisinga.

²⁶ Daujėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. V-96.

²⁷ 5 punktas. Ilgalaikis materialusis turtas turi atitikti visus šiuos kriterijus: skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti: prekėms gaminti, paslaugoms teikti, nuomoti, ar administraciniams tikslams; numatomas naudoti ilgiau nei vienerius metus daugiau nei vieną veiklos ciklą ir jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę.

11 punktas. Ilgalaikio materialiojo turto vienetu pripažįstamas visiškai užbaigtas įrenginys su visais jo įtaisais ir priklausiniais arba pavienis atskiros konstrukcijos daiktas, arba atskiras komplektas sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir drauge atliekančių tam tikras funkcijas, jei jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė nei Vyriausybės nustatyta minimali turto vertė.

14 punktas. Jei keli panašių savybių ir vienodo tarnavimo laiko ilgalaikio materialiojo turto vienetai negali funkcionuoti vieni be kitų, jie apskaitoje privalo būti sujungiami ir registruojami kaip vienas ilgalaikio turto vienetas, net jeigu kiekvieno jų atskirai įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra mažesnė nei Vyriausybės nustatyta minimali ilgalaikio materialiojo turto vertė, tačiau jų visų bendra įsigijimo vertė viršija minimalią turto vertę.

Tarybos sprendimu²⁷ Mokykloje pripažinta netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikio materialiojo turto (valstybės) už 10 693,73 Lt. Ta pati suma apskaityta ir apskaitos registre Didžioji knyga.

Mokykla, nesivadovaudama apskaitos registru duomenimis, sudarė 12-ojo VSAFAS 1 priedą „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“, dėl to:

3.3. eilutėje „Nurašyto turto suma per ataskaitinį laikotarpį“ 11 stulpelio „Baldai ir biuro įranga“ nurodyta 14 598,70 Lt suma, kuri yra neteisinga **3 904,97 Lt** suma;

4 eilutėje „Pergrupavimai“ 8 stulpelyje „Mašinos ir įrenginiai“ nurodyta **6008,34 Lt** suma, kuri nepagrįsta jokiais dokumentais; 6 eilutėje „Įsigijimo ar pasigaminimo savikaina ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ 8 stulpelyje „Mašinos ir įrenginiai“ nurodyta 73 816,34 Lt suma netinka su Ilgalaikio turto žiniaraščio duomenimis, skirtumas **6 008,34 Lt** suma.

6 eilutėje „Įsigijimo ar pasigaminimo savikaina ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ 11 stulpelio „Baldai ir biuro įranga“ nurodyta suma 174 215,40 Lt, o Ilgalaikio turto žiniaraštyje nurodyta suma 178 119,41 Lt, skirtumas **3 904,01 Lt**.

6 eilutėje „Įsigijimo ar pasigaminimo savikaina ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ 16 stulpelyje „Iš viso“ nurodyta 959 116,55 Lt suma, o Ilgalaikio turto žiniaraštyje nurodyta suma 957 012,66 Lt, skirtumas **2 103,89 Lt**.

9 eilutėje „Apskaičiuota nusidėvėjimo per ataskaitinį laikotarpį“ 16 stulpelio „Iš viso“ suma 66 572,02 Lt, o Ilgalaikio turto žiniaraštyje apskaičiuota suma 60 564,62 Lt, skirtumas **6 007,40 Lt**.

10.3 eilutėje „Sukaupta nurašyto turto nusidėvėjimo suma“ 11 stulpelyje „Baldai ir biuro įranga“ nurodyta suma 14 597,66 Lt, o Ilgalaikio turto žiniaraštyje 10 693,73 Lt, skirtumas **3 903,97 Lt**.

Nuo 2010 m. sausio 1 d pereinant prie apskaitos tvarkymo pagal VSAFAS, Vyriausybė patvirtino Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus viešojo sektoriaus subjektams²⁹, atitinkamai Administracijos direktorius patvirtino Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominius normatyvus metais³⁰. Mokykloje nustatyti pažeidimai:

– Mokykla tokio pat pobūdžio ilgalaikiam materialiajam turtui nustatė skirtingą nusidėvėjimo normatyvą, arba neteisingą nusidėvėjimo normatyvą, nesivadovavo patvirtintais normatyvais.

Pvz. Žoliapjovei (inv. Nr. 01630043K) nustatytas 6 metų nusidėvėjimo normatyvas, žoliapjovei (inv. Nr. 01600090) – 5 metai;

Skaitmeniniam foto aparatui (inv. Nr. 01800099) nustatytas 4 metų nusidėvėjimo normatyvas, kai tuo tarpu turėtų būti 3 metai;

Televizoriui (inv. Nr. 01800098) – 4 metai, o turi būti - 6 metai;

²⁸ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 28 d. sprendimas Nr. T1-37 „Dėl valstybės turto pripažinimo netinkamu (negalimu) naudoti ir jo tolesnio panaudojimo“

²⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 10 d. nutarimas Nr. 564;

³⁰ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. DV-739 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų metais patvirtinimo“ (pakeitimas 2010-01-29 Nr. DV-76);

Projektoriumi (inv. Nr. 01400015, 01400016, 01400017) nustatyta 6 metai, projektoriams (inv. Nr. 120830022, 01400095) - 4 metai;

Mokyklos pastatui (inv. Nr. 010010001) nustatyta 60 metų nusidėvėjimo normatyvas, o darželio pastatui ir ūkiniam pastatui (inv. Nr. 01010003, 01010005) - 100 metų.

– Pereinant prie apskaitos tvarkymo pagal VSAFAS, ilgalaikiam materialiajam turtui neteisingai nustatyti nauji nusidėvėjimo normatyvai, neteisingai apskaičiuojama nusidėvėjimo suma, todėl turtas, kuris turėtų būti dėvimas keletą metų, jau nudėvėtas, o turtas, kuris turėtų būti nudėvėtas, dar turi likutinę vertę ir dėvimas, t.y. turtas nudėvimas arba anksčiau, arba vėliau nei nustatyta galutinė nusidėvėjimo data.

Pvz. Kompiuteris (inv. Nr. 001380035K) įsigytas 2008-02-01, nustatytas 4 m. nusidėvėjimo normatyvas, galutinė nusidėvėjimo data 2012-02-01, tačiau 2012-09-30 šio vieneto likutinė vertė 3,15 Lt.

Kompiuteriai (inv. Nr. 01300058, 1300059) įsigyti 2008-08-01, nustatytas 4 m. nusidėvėjimo normatyvas, galutinė nusidėvėjimo data 2012-08-01, tačiau šie vienetai visiškai nudėvėti 2012-04 mėn.

Kompiuterinės technikos komplektai (inv. Nr. 01400001, 01400002, 01400003) įsigyti 2008-01-20, nustatytas 4 m. nusidėvėjimo normatyvas, galutinė nusidėvėjimo data 2012-01-20, tačiau šių vienetų likutinė vertė 2012-09-30 datai 101,93 Lt.

– Mokykloje ilgalaikio turto nusidėvėjimas apskaičiuojamas, apskaitoje registruojamas ir apskaitos registrai sudaromi kas ketvirtį, nesivadovaujama 12-ojo VSAFAS 53 punkto³¹ nuostatomis.

Inventorizacijos komisija nesivadovavo Inventorizacijos taisyklių 25, 55 punkto nuostatomis³² ir į atskirus apyrašus neįrašė nenaudojamo turto, sugedusio ir netinkamo naudoti Mokyklos veikloje turto, nenurodė netinkamumo priežasčių, nebuvo vertinamas turto nuvertėjimas.

Dalinės inventorizacijos Mokykloje metu nustatyta, kad ilgalaikis materialusis turtas ir ūkinis inventorių įsigytas 2012 m. gruodžio 20 d. (televizorius, 4 projektoriai, 4 planšetiniai kompiuteriai, 5 muzikiniai centrai, spausdintuvas) nenaudojamas Mokyklos veikloje, tačiau apskaitoje neteisingai registruotas kaip atiduotas naudoti (eksploduoti) ir ilgalaikiam turtui skaičiuojamas nusidėvėjimas, o ūkinio inventorių įsigijimo savikaina pripažinta

³¹ Kiekvieną mėnesį nusidėvėjimo suma turi būti pripažįstama nusidėvėjimo sąnaudomis.

³² 25 punktas. Netinkamas naudoti ilgalaikis materialusis turtas įrašomas į atskirą inventorizavimo aprašą, nurodomi objektų pavadinimai, inventorių numeriai, vertė, nusidėvėjimo laipsnis, netinkamumo priežastis. 55 punktas. Atskiri inventorizavimo aprašai sudaromi inventorizuojant išsinuomotą, nuomojamą, sugedusį ir netinkamą naudoti, priimtą naudoti, saugoti, perdirbti, perduoti arba parduoti turtą.

sąnaudomis, nesivadovauta 12-ojo VSAFAS 45 punkto³³ ir 8-ojo VSAFAS 37 punkto³⁴ reikalavimais.

Mokyklos 2012 m. spalio – gruodžio mėn. suvestiniame apskaitos registre Didžioji knyga padaryti nepagrįsti reikšmingų sumų įrašai, todėl negalima pasitikėti apskaitos registru duomenimis, iš kurių sudarytos finansinės ataskaitos ir aiškinamojo rašto lentelės:

Ilgalaikio turto žiniaraščių duomenimis 2012 metais priskaičiuota 60 564,62 Lt nusidėvėjimo, o Didžiojoje knygoje apskaityta 66 572,02 Lt, skirtumas 6 007,40 Lt.

Dėl to, kad ilgalaikis turtas apskaitomas netinkamose ilgalaikio turto grupėse (sąskaitose), dėl to kad įsigyjamas turtas apskaitomas ūkinio inventoriaus sąskaitoje jo nesukomplektuojant ir neapskaitant ilgalaikio turto sąskaitose, dėl to, kad neteisingai nustatytas nusidėvėjimo normatyvas ir (ar) neteisingai apskaičiuota nusidėvėjimo suma, dėl to, kad nebuvo vertintas turto nuvertėjimas, kai kuriuose Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012-12-31 duomenis straipsniuose nurodyti ilgalaikio materialiojo turto likučiai (balansine verte) netikslūs:

A.II. „Ilgalaikis materialusis turtas“ nurodytas likutis sumažintas 4 126,5 Lt, o 236162,13 Lt vertės turto likučio (balansinė vertė) teisingumo patvirtinti negalime (žr. ataskaitos 2 priedas).

Dėl to, kad ilgalaikio turto nusidėvėjimo sumos iš ilgalaikio turto žiniaraščių neteisingomis sumomis apskaitytos Didžiojoje knygoje, Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2012-12-31 duomenis straipsnyje B.II. „Nusidėvėjimo ir amortizacijos“ nurodyta suma 66572,02 Lt yra padidinta 6 007,40 Lt;

dėl to, kad nenaudojamo mokyklos veikloje ūkinio inventoriaus išlaidos pripažintos sąnaudomis, Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2012-12-31 duomenis straipsnyje B.IX. „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“ padidinta 9 637,79 Lt (žr. ataskaitos 3 priedas).

3.2. Dėl trumpalaikio turto (išankstinių apmokėjimų, gautinų sumų) apskaitos

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo³⁵ 19 straipsnio nuostatomis, apskaitos duomenys pagrindžiami turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis. LR Vyriausybė

³³ Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo vertė turi būti nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti.

³⁴ Atiduoto naudoti viešojo sektoriaus subjekto veikloje ūkinio inventoriaus vertė iš karto pripažįstama sąnaudomis. Tokio inventoriaus kiekinė ir (arba) vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma balansinėse arba nebalansinėse sąskaitose pagal viešojo sektoriaus subjekto nusistatytą apskaitos politiką.

³⁵ 2007 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas Nr. X-1212.

patvirtino³⁶ Inventorizacijos taisyklės, kuriose numatyti atlikimo terminai, pasirengimo ir inventorizacijos atlikimo tvarka, jos įforminimas.

–Mokykloje 2012 metais neinventorizuotos gautinos, mokėtinės sumos, įsipareigojimai (atostogų dienos ir sukauptų atostogų rezervas), skolos nesuderintos, nesivadovauta Inventorizacijos taisyklių 4, 60 punktų nuostatomis³⁷.

Mokyklos 2012 m. spalio – gruodžio mėn. suvestiniame apskaitos registre Didžioji knyga padaryti nepagrįsti reikšmingų sumų įrašai, todėl negalima pasitikėti apskaitos registru duomenimis, iš kurių sudarytos finansinės ataskaitos ir aiškinamojo rašto lentelės.

Dėl to, kad neinventorizuotos gautinos sumos negalima pasisakyti apie Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012-12-31 duomenis straipsnyje C.III. „Per vienerius metus gautinos sumos“ nurodyto 73 674,53 Lt likučio teisingumą.

Dėl to, kad pirminiai apskaitos dokumentai neatitinka apskaitos registru duomenų, kai kuriuose straipsniuose sumos neteisingos:

C.II. „Išankstiniai apmokėjimai“ suma sumažinta 2 423,02 Lt (permokėtos VSD įmokos), negalime pasisakyti dėl išankstinių apmokėjimų sumos transporto draudimui, prenumeratai, kurios sąnaudomis pripažintos neteisingame laikotarpyje (2012 metais);

C.III.4. „Gautinos sumos už turto naudojimą, parduotas prekes ir paslaugas“ likutis sumažintas 2 740,86 Lt suma;

C.III.6. „Kitos gautinos sumos“ likutis padidintas 5 536,84 Lt suma. (žr. ataskaitos 2 priedas).

3.3. Dėl finansavimo sumų apskaitos

Mokykla, nesivadovaudama apskaitos dokumentų duomenimis, sudarė 20-ojo VSAFAS 4 priedo „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“ ir 5 priedo „Finansavimo sumų likučiai“ lenteles, dėl to:

4 priedo 6 stulpelio „Neatlygintinai gautas turtas“ 5 eil. duomenys (6 527,71 Lt) netinka 12-ojo VSAFAS 1 priedo „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“, 13-ojo VSAFAS 1 priedo „Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ ir 8-ojo VSAFAS 1 priedo „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ duomenims (10 882,84 Lt), skirtumas **4 355,13 Lt**.

4 priedo 1 eilutės „Iš valstybės biudžeto“ 9 stulpelio „Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo savo veiklai“, 14 stulpelio „Finansavimo sumų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ neteisingi, nes Mokykla 2012 m. gruodžio mėn. įsigijo ilgalaikio turto iš valstybės biudžeto lėšų už 11 218,96 Lt, ir

³⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“;

³⁷ 4 punktas. Biudžetinės įstaigos privalo inventorizuoti (...) skolas (mokėtinas ir gautinas), įsipareigojimus - ne rečiau kaip kartą per metus ir ne anksčiau kaip ataskaitinių metų lapkričio 30 dieną (...);

finansavimo sumas nurašė, kaip sunaudotas veikloje, nors turtas dar nepradėtas naudoti ir nusidėvėjimas nebuvo skaičiuojamas, nurodytas valstybės lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 1901,55 Lt sumažintas 11218,96 Lt. Be to Mokykla 2010 – 2011 metais iš valstybės biudžeto lėšų įsigijo ilgalaikio turto už 68,1 tūkst. Lt, šis turtas taip pat nėra pilnai nusidėvėjęs, todėl finansavimo sumų likutis (valstybės lėšų) yra neteisingas. Atitinkamai neteisingi 5 priedo 1 eilutės 8 stulpelis.

4 priedo 3.1. eilutėje „Iš Europos sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ 9 stulpelyje „Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo veikloje“ nurodyta 5323,70 Lt yra padidinta, nes nemokamai gautas ilgalaikis turtas per ataskaitinį laikotarpį nebuvo nudėvėtas pilnai.

4 priedo 3 eilutėje „Iš Europos sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ 14 stulpelyje „Finansavimo sumų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ nurodyta suma 12 230,71 Lt neteisinga. Ilgalaikio turto žiniaraščio duomenimis ilgalaikio turto, įsigyto iš ES lėšų likutinė vertė 2012-12-31 – 10 777,48 Lt skirtumas **1 453,23 Lt**. Atitinkamai neteisingi 5 priedo 3 eilutės 8 stulpelis.

4 priedo 4 eilutės „Iš kitų šaltinių“ 3 stulpelyje „Finansavimo sumų likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje“ nurodyta 0 Lt, nors pagal pirminių apskaitos dokumentų duomenis likutis **5941,92 Lt**;

4 priedo 4 eilutės „Iš kitų šaltinių“ 4 stulpelyje „Finansavimo sumos (gautos)“ nurodyta 8140,48 Lt neteisinga, nes pirminių apskaitos dokumentų duomenimis – 1595,40 Lt, skirtumas **6 545,08 Lt**;

4 priedo 4 eilutės „Iš kitų šaltinių“ 9 stulpelyje „Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo savo veikloje“ nurodyta 20 Lt neteisinga, nes pirminių apskaitos dokumentų duomenimis – 136,83 Lt, skirtumas **116,83 Lt**.

4 priedo 4 eilutės „Iš kitų šaltinių“ 14 stulpelyje „Finansavimo sumų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ nurodyta 8140,48 Lt neteisingas, nes pirminių apskaitos dokumentų duomenimis – 7420,48 Lt, skirtumas **720 Lt**. Atitinkamai neteisingi 5 priedo 4 eilutės 5, 7, 8 stulpeliai.

Dėl to, kad apskaitos registrai sudaryti ne pagal pirminių apskaitos dokumentų duomenis, Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012-12-31 duomenis kai kurių straipsnių sumos neteisingos:

D.I. „Iš valstybės biudžeto“ likutis sumažintas dėl Mokyklos 2012 m. gruodžio mėn. ir 2010 – 2011 metais įsigyto ilgalaikio turto iš valstybės biudžeto lėšų, kuriam nebuvo skaičiuojamas nusidėvėjimas ir (arba) turtas nėra pilnai nusidėvėjęs;

D.III. „Iš Europos sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ likutis padidintas 1 453,23 Lt;

D.IV. „Finansavimo sumos iš kitų šaltinių“ likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje padidintas 720 Lt, praėjusio ataskaitinio laikotarpio suma sumažinta 5 941,92 Lt (žr. ataskaitos 2 priedas).

3.4. Dėl įsipareigojimų apskaitos

Kaip jau buvo minėta 3.2. pastebėjime, Mokykloje 2012 metais neinventorizuotos mokėtinės sumos, įsipareigojimai (atostogų dienos ir sukauptų atostogų rezervas), skolos nesuderintos, nesivadovauta Inventorizacijos taisyklių 4, 60 punktų nuostatomis³⁸.

Dėl to, kad neinventorizuotos mokėtinės sumos ir kiti įsipareigojimai, negalima patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos pagal 2012-12-31 duomenis straipsnio E.II.9 „Teikėjams mokėtinės sumos“ 26 984,90 Lt ir E.II.11 „Sukauptos mokėtinės sumos“ 33 652,95 Lt likučių teisingumo (žr. ataskaitos 2 priedas).

3.5. Dėl sąnaudų apskaitos

Mokykla 2012 metų sąnaudomis pripažino 912,63 Lt sumą pagal 2011 m. gruodžio mėn. pateiktas ir 2012 m. apmokėtas sąskaitas faktūras.

Nesivadovavo 11-ojo VSAFAS 5 punkto nuostatomis, transporto priemonių draudimo išlaidas 616 Lt, prenumeratos išlaidas 1488,71 Lt pripažino sąnaudomis 2012 metais, nors turėjo apskaitoje registruoti ir pateikti finansinėse ataskaitose kaip turtą ir pripažinti sąnaudomis būsimaisiais laikotarpiais.

Dėl to, kad apskaitos registrai sudaryti ne pagal apskaitos dokumentų duomenis, dėl to, kad sąnaudose apskaitomos ne tą ataskaitinį laikotarpį, dėl to kad transporto draudimo ir prenumeratos nepripažintos būsimųjų laikotarpių sąnaudomis, Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2012-12-31 duomenis kai kurių pagrindinių veiklos sąnaudų straipsnių sumos neteisingos:

B.III. „Komunalinių paslaugų ir ryšių“ padidintas 2945,50 Lt;

B.IV. „Komandiruočių“ padidintas 128 Lt;

B.V. „Transporto“ sumažintas 6970,11 Lt, o 616 Lt sumos patvirtinti negalime;

B.VI. „Kvalifikacijos“ padidintas 328,5 Lt;

B.IX. „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“ padidintas 17 356,79 Lt;

B.XIII. „Kitų paslaugų“ padidintas 812,23 Lt, o 1488,71 Lt sumos patvirtinti negalime (žr. ataskaitos 3 priedas)

³⁸ 4 punktas. Biudžetinės įstaigos privalo inventorizuoti (...) skolas (mokėtinias ir gautinas), įsipareigojimus - ne rečiau kaip kartą per metus ir ne anksčiau kaip ataskaitinių metų lapkričio 30 dieną (...);
60 punktas. kasmet įmonės turėtų suderinti tarpusavio skolų sumas ir įforminti tai suderinimo aktu.

3.6. Dėl Pinigų srautų ataskaitos duomenų

Dėl to, kad Mokykloje ataskaitos sudaromos nesivadovaujant apskaitos dokumentais, kai kuriuose Pinigų srautų ataskaitos pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsniuose nustatyti neatitikimai su kitomis ataskaitomis:

A. „Pagrindinės veiklos pinigų srautai“ I.1.4. „Iš kitų šaltinių“ 6 stulpelio duomenys (1 595,40 Lt) netinka su 20-ojo VSAFAS 4 priedo 4 stulpelio 4 eilutės („Iš kitų šaltinių“) duomenimis (8 140,48 Lt), skirtumas 6 545,08 Lt.

A.I.7. „Kitos įplaukos“ nurodyta 1568,67 Lt suma neteisinga. Pagal pirminius apskaitos dokumentus, už suteiktas komunalines paslaugas tretieji asmenys sumokėjo 8 276,56 Lt, skirtumas 6 707,89 Lt suma.

3.7. Dėl finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte pateiktos informacijos

6-asis VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“³⁹ nustato bendruosius finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto sudarymo ir privalomus turinio reikalavimus, kurie padėtų finansinių ataskaitų informacijos vartotojams suprasti viešojo sektoriaus subjekto finansines ataskaitas. Aiškinamąjį raštą sudaro šios dalys: bendroji dalis, apskaitos politika ir pastabos.

Įvertinus Mokyklos parengtame 2012 m. aiškinamajame rašte pateiktą informaciją, nustatyta, kad ne visais atvejais buvo laikytasi VSAFAS reikalavimų, t.y. nepaaiškintos reikšmingų pasikeitimų tarp finansinių ataskaitų straipsnių, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, priežastys.

Mokyklos aiškinamajame rašte pateikta ne visa pagal VSAFAS reikalaujama informacija.

3.8. Dėl ataskaitų paskelbimo

Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 33 straipsnio nuostatomis, VSS ataskaitų rinkiniai skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, - už atitinkamos VSS grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo VSS interneto svetainėje.

Vadovaujantis 23-ojo VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“⁴⁰ 22 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektas per 10 kalendorinių dienų nuo tarpinių finansinių ataskaitų pateikimo dienos savo interneto svetainėje paskelbia tarpinių ataskaitų rinkinį.

³⁹ 2008 m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-247 (Žin., 2008, Nr. 97-3756; 2009, Nr. 157-7107).

⁴⁰ 2008 m. birželio 11 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-213 (Žin., 2008, Nr. 70-2685).

Mokykla interneto svetainėje nepaskelbė 2011-2012 metų tarpinių ir metinių finansinių ataskaitų rinkinių.

Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis 1-ojo VSAFAS 29 punkto nuostatomis, jei VSS tvarko apskaitą nesilaikydamas nors vieno VSAFAS ar jo reikalavimo, tuomet negalima tvirtinti, kad finansinių ataskaitų rinkinys parengtas pagal VSAFAS.

4. KITI PASTEBĖJIMAI

4.1. Dėl viešųjų pirkimų

Mokykla, nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 85 straipsnio 2 dalimi, nes Supaprastintų pirkimų taisyklių, nepaskelbė Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVPP IS) ir savo tinklapyje. Nesivadovauta Įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, Mokykloje nėra parengto ir patvirtinto planuojamų atlikti einamaisiais biudžetinėmis metais viešųjų pirkimų plano ir nepaskelbtas įstaigos interneto ir CVPP IS tinklapiuose. Mokykloje pirkimai vykdomi nesivadovaujant Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymu.

4.2. Dėl apskaitos organizavimo

Tvarkant apskaitą ir sudarant finansinių ataskaitų rinkinius pagal VSAFAS, viena iš priemonių sumažinti klaidų ir apgaulės riziką bei užtikrinti duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose patikimumą, yra vieninga visiems VSS kompiuterinė buhalterinės apskaitos programa. Savivaldybės administracija 2010 m. kovo mėn. paskelbė atvirą paslaugų ir prekių pirkimo konkursą ir įsigijo finansų apskaitos valdymo pagal VSAFAS informacinę sistemą, kuria naudojami visos savivaldybės biudžetinės įstaigos.

Mokykla buhalterinės apskaitos programos neįsisavino, apskaita tvarkoma rankiniu būdu ir tik tik viena apskaitos sritis (turtas) tvarkoma buhalterinės programos pagalba.

Mokykla apskaitos registrus (išskyrus memorialinį orderį Nr. 6) sudaro kas ketvirtį, o ne kas mėnesį, nesivadovaujama Buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsniu.

5. PASTEBĖJIMAI DĖL SAVIVALDYBĖS TURTO IR LĖŠŲ VALDYMO, NAUDOJIMO, DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO

5.1. Dalinės inventorizacijos Mokykloje metu nustatyta, kad turtui nepažymėti inventoriniai numeriai. Pagal apskaitos registrų duomenis atskiriems ilgalaikio turto vienetams suteiktas tas pats inventorinis numeris. Įstaigoje nevedamas ilgalaikio turto

inventorinių kortelių registravimo žurnalas, todėl nėra galimybės patikrinti, ar ilgalaikiam turtui nėra suteiktas nurašyto turto inventorinis numeris.

Pvz. Septyniems kompiuteriams "Inida" ir vienam nešiojamam kompiuteriui suteiktas inventorinis Nr. 01380028K;
Multimedijai ir projektoriui suteiktas inv. Nr. 01400016;
Dešimčiai virtualių darbo vietų suteiktas inv. Nr. 01400086;
Keturiems projektoriams suteiktas inv. Nr. 01400095;
Pianinui ir baldų komplektui priskirtas inv. Nr. 01600094;
Kopijavimo aparatui ir jėgos staklėms suteiktas inv. Nr. 01600097;
Trims sekcijoms suteiktas vienas inv. Nr. 01630002 K.

5.2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas Savivaldybei valdyti, naudoti ir disponuoti juo buvo perduotas patikėjimo teise. Savivaldybės tarybos sprendimais valstybei nuosavybės teise priklausantis 11 675 tūkst. Lt vertės (įsigijimo vertė) ilgalaikis materialusis turtas Mokyklai buvo perduotas valdyti, naudoti ir disponuoti juo taip pat patikėjimo teise.

Taip buvo pažeistos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴¹ nuostatos, nes Savivaldybės biudžetinės įstaigos ar kiti Savivaldybės kontroliuojami juridiniai asmenys nėra priskirti šiame įstatyme nurodytam valstybės turto patikėtinių sąrašui.

Savivaldybės taryba, nesilaikydama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, Savivaldybei patikėjimo teise valdyti perduotą valstybės turtą perdavė Mokyklai valdyti, naudoti ir disponuoti juo taip pat patikėjimo teise.

5.3. Mokykloje 2012 metais nurašyta Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio materialiojo turto už 16,3 tūkst. Lt (įsigijimo verte), ūkinio inventoriaus už 49,2 tūkst. Lt (tame tarpe 12 monitorių už 5,7 tūkst. Lt, magnetofonas, grotuvas už 1,1 tūkst. Lt). Mokykloje nurašant turtą inventorizacijos komisija neteikia rašytinių pasiūlymų dėl turto nurašymo, nenurodomos priežastys, nepateikiami pagrindžiantys dokumentai, nesivadovaujama Savivaldybės tarybos patvirtintos Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos 26-28 punktais⁴².

⁴¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo 1998 m. gegužės 12 d įstatymas Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais) 9 str. 2 d. ir 10 str.

⁴² Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T1-154 „Dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos patvirtinimo“.

26 - 28 punktai. Turtas pripažįstamas nereikalingu arba (negalimu) naudoti įstaigos sudarytos komisijos pasiūlymu, kuriame nurodo turtą, kurį siūloma pripažinti nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ir priežastis, dėl kurių šis turtas tapo nereikalingas arba netinkamas (negalimas) naudoti, įvertina turto būklę ir tolesnio panaudojimo galimybes, tai įformindama turto apžiūros aktu. Įstaigos vadovas, gavęs komisijos pasiūlymą priima sprendimą dėl turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, kuriame turi

Nurašant turtą Mokykloje nesivadovaujama Savivaldybės tarybos patvirtinta Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarka.

5.4. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo⁴³ 19 straipsnio nuostatomis, apskaitos duomenys pagrindžiami turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis. Vyriausybė patvirtino⁴⁴ Inventorizacijos taisykles, kuriose numatyti atlikimo terminai, pasirengimo ir inventorizacijos atlikimo tvarka, jos įforminimas.

Neatlikta nebalansinėse sąskaitose apskaityto turto (pagal panaudos sutartis) inventorizacija, nesivadovauta Inventorizacijos taisyklių 8, 27 punktų nuostatomis⁴⁵.

5.5. Mokykla su trimis subjektais sudariusi patalpų panaudos (nuomos) sutartis, pagal kurias už suteiktas komunalines paslaugas išrašomos sąskaitos faktūros. Mokykla lėšas už tretiesiems asmenims suteiktas komunalines paslaugas gauna į pavedimų lėšų sąskaitą, kuriomis mažina biudžeto asignavimus ir sąnaudas komunalinėms paslaugoms. Pavedimų lėšų sąskaitoje 2012 m. gruodžio 31 d. yra 720 Lt įstaigų sumokėtų lėšų už komunalines paslaugas, kuriomis nebuvo sumažinti Mokyklos įsiskolinimai paslaugų tiekėjams. Mokyklos įsiskolinimai tiekėjams 2012-12-31 sudaro 26984,90 Lt.

Mokykla, gavusi lėšų iš trečiųjų asmenų už komunalinius patarnavimus (720 Lt), nepervedė paslaugų tiekėjams, tuo nesumažino įsiskolinimų.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus pažeidimus teigiame, kad Mokykloje savivaldybei priklausantis turtas ir lėšos naudojamos, disponuojama jais pažeidžiant teisės aktų reikalavimus.

6. VIDAUS KONTROLĖS ĮVERTINIMAS

Audito metu atlikus audito procedūras nustatyta, kad Mokyklos vidaus kontrolės sistema, sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, turto

būti nurodyta: pripažįstamas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti turtas; jeigu turtą dar galima naudoti, tolesni jo naudojimo būdai, turtas, kurį reikia nurašyti, išardyti ir likviduoti.

⁴³ 2007 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas Nr. X-1212.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“;

⁴⁵ 8 punktas. Inventorizuojamas visas įmonėje esantis turtas – ir įtrauktas į buhalterinę apskaitą (nuosavybės arba patikėjimo teise įgytas, nuomojamas, saugomas, gautas perdirbti), ir dėl kokių nors priežasčių į ją neįtrauktas. Taip pat inventorizuojamas kelyje (nupirktas, bet dar negautas; pirkėjams išsiųstas, bet neparduotas; išsiųstas į filialą, bet filiale negautas) esantis turtas, įmonei nepriklausantis, bet joje esantis turtas pasiskolintas, išsinuomotas, gautas pagal panaudos sutartis ir kitas).

27 punktas. Kartu su ilgalaikiu materialiuoju turtu inventorizuojamas išsinuomotas, naudojamas pagal panaudos sutartis, laikinai saugomas ir kitas įmonėje esantis ilgalaikis materialusis turtas. Tokio turto inventorizavimo aprašai sudaromi pagal kiekvieną savininką, ir juose nurodomas nuomos (panaudos, saugojimo) pabaigos laikas.

apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, kiek tai įmanoma esant mažam darbuotojų skaičiui. Audito metu nustatyti reikšmingi lėšų ir turto apskaitos, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo trūkumai rodo, kad vidaus kontrolės sistema yra silpna.

Primename, vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsniu, *biudžeto asignavimų valdytojais* įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą; buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus rengimą ir pateikimą.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 35 straipsniu, už viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinių sudarymą, pateikimą teisės aktuose nurodytoms įstaigoms ir institucijoms ir paskelbimą laiku atsako *viešojo sektoriaus subjekto vadovas*.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 4 punktu, už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako *biudžetinės įstaigos vadovas*, o vadovaujantis taisyklių 20 punktu, *vyriausiasis buhalteris* atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

7. REKOMENDACIJOS:

1. Nutraukti mokytojo darbo sutartį Nr. 308 sudarytą 2003-08-18 (1.1. pastebėjimas);
2. Darbo užmokestį darbuotojams nustatyti ir apskaičiuoti vadovaujantis teisės aktų bei darbo sutarčių nuostatomis, priskaityti ir išmokėti darbo užmokesčio nedamokas darbuotojams, o permokas išieškoti (1.2.– 1.8. pastebėjimai);
3. Lėšų ir turto apskaitą tvarkyti, Biudžeto vykdymo ir Finansinių ataskaitų rinkinius sudaryti pagal teisės aktus reglamentuojančius biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą ir šių ataskaitų rinkinių sudarymą (2.1. – 2.2.; 3.1– 3.7. pastebėjimai);
4. Ataskaitas paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka (3.8. pastebėjimas);
5. Įsigyjant prekes, paslaugas ir darbus vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu (4.1. pastebėjimas);

6. Įsisavinti buhalterinės apskaitos programą (4.2. pastebėjimas);
7. Lėšas ir turtą naudoti, disponuoti juo vadovaujantis teisės aktais (5.1. – 5.5. pastebėjimai);
8. Sukurti patikimą vidaus kontrolės sistemą ir užtikrinti jos patikimą funkcionavimą. (6 pastebėjimas).
9. Atsižvelgiant į audito metu nustatytus ir šioje ataskaitoje išdėstytus finansinės drausmės trūkumus, aplaidų buhalterinės apskaitos tvarkymą ir neteisingų duomenų pateikimą finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiuose, įvertinti atsakingų asmenų darbo trūkumus ir kompetenciją.

Audito metu Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba raštu⁴⁶ informavo Mokyklą apie nustatytus pažeidimus ir neatitikimus kartu su rekomendacijomis jiems pašalinti. Pastebėjimai, rekomendacijos buvo teikiami ir žodžiu. Mokykla Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą informavo raštu⁴⁷ apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę.

Dėkojame darbuotojams už bendradarbiavimą bei pagalbą atliekant 2012 metų metinių ataskaitų rinkinių auditą.

Neįgyvendintos rekomendacijos pateiktos rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 1 priedą).

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Ilma Paliukėnaitė

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Daujėnų pagrindinei mokyklai, kitas – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai.

⁴⁶ 2012 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. SS-45 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“.

⁴⁷ 2012 m. lapkričio 22 d. raštas Nr. S-146 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“.

Daujėnų pagrindinės mokyklos
finansinio audito ataskaitos
2013 m. balandžio 8 d. Nr. A– 8
1 priedas

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1.	Nutraukti mokytojo darbo sutartį Nr. 308 sudarytą 2003-08-18 (1.1. pastebėjimas);	Kreipsimės į Savivaldybės administraciją dėl darbo sutarties nutraukimo.	2013 m. II ketv.
2.	Darbo užmokesčių darbuotojams nustatyti ir apskaičiuoti vadovaujantis teisės aktų bei darbo sutarčių nuostatomis, priskaityti ir išmokėti darbo užmokesčio nedamokas darbuotojams, o permokas išieškoti (1.2.– 1.8. pastebėjimai);	Darbuotojams darbo užmokesčio permokos bus išieškotos, susidariusios nepriemokos išmokėtos.	2013 m. I ketv.
3.	Lėšų ir turto apskaitą tvarkyti, Biudžeto vykdymo ir Finansinių ataskaitų rinkinius sudaryti pagal teisės aktus reglamentuojančius biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą ir šių ataskaitų rinkinių sudarymą (2.1. – 2.2.; 3.1– 3.7. pastebėjimai);	Atsižvelgsime į nustatytus neatitikimus ir klaidas.	Nuolat
4.	Ataskaitas paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka (3.8. pastebėjimas);	Ataskaitas paskelbsime mokyklos internetiniame puslapyje.	2013 m. II ketv.
5.	Įsigyjant prekes, paslaugas ir darbus vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu (4.1. pastebėjimas);	Patvirtinsime ir paskelbsime naujas galiojančias taisykles, sudarysime pirkimų sąrašą, įpareigosime komisiją dirbti atsakingai	2013 m. II ketv.
6.	Įsisavinti buhalterinės apskaitos programą (4.2. pastebėjimas);	Apskaitos registrus sudarysime kas mėnesį. Pagal turimas finansines galimybes įsisavinsime buhalterinės apskaitos programą.	2013 m. II ketv. 2013 m. IV ketv.
7.	Lėšas ir turtą naudoti, disponuoti juo vadovaujantis teisės aktais (5.1. – 5.5. pastebėjimai);	Valstybės ilgalaikį turtą perduosime savivaldybės administracijai. Ilgalaikiam turtui suteiksime, pažymėsime inventorizacijos	2013 m. II ketv. 2013 m. II ketv.

		<p>numerius, turtą pergrupuosime pagal VSAFAS nurodytas turto grupes, peržiūrėsime nusidėvėjimo normatyvus, perskaičiuosime nusidėvėjimą.</p> <p>Turto nurašymą atliksime vadovaujantis Tarybos patvirtinta tvarka.</p> <p>Inventorizaciją atliksime vadovaujantis Inventorizacijos taisyklėmis.</p> <p>Įstaigų sumokėtomis už komunalinius patarnavimus lėšomis sumažinsime išskolinimus tiekėjams.</p>	<p>Nuolat</p> <p>2013 m. IV ketv.</p> <p>2013 m. II ketv.</p>
8.	Sukurti patikimą vidaus kontrolės sistemą ir užtikrinti jos patikimą funkcionavimą (6 pastebėjimas).	Patvirtinsime naujas taisykles. Įpareigosime atsakingus asmenis vadovautis.	2013 m. II ketv.
9	Įvertinti atsakingų asmenų darbo trūkumus ir kompetenciją.	Įpareigosime gerinti darbo kokybę, ištaisyti klaidas, kelti kvalifikaciją.	Nuo 2013 m. II ketv.

Pastaba. Rekomendacijų įgyvendinimo plano veiksmus, priemones bei terminus pateikė audituojamoji įstaiga.

**NEATITIKIMAI FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS
PAGAL 2012-12-31 DUOMENIS, LT**

Eil. Nr.	Straipsniai	FBA nurodyta suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Nustatyti neatitikimai		Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti	Priežastis
A.	ILGALAIKIS TURTAS	263.162,13			263.162,13	Neteisingai nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis
I.	Nematerialusis turtas					Neteisingai apskaičiuojamas nusidėvėjimas
I.1	Plėtros darbai					Neteisingose turto grupėse apskaitytas turtas
I.2	Programinė įranga ir jos licencijos					
I.3	Kitas nematerialusis turtas					
I.4	Nebaigti projektai ir išankstiniai mokėjimai					
I.5	Prestižas					
II.	Ilgalaikis materialusis turtas	263.162,13				
II.1	Žemė					
II.2	Pastatai	128.308,83				
II.3	Infrastruktūros ir kiti statiniai					
II.4	Nekilnojamosios kultūros vertybės					
II.5	Mašinos ir įrenginiai	31.341,73	-	4.126,50		Pirktas mokyklini skambutis nesukomplektuotas į ilgalaikio turto vienetą
II.6	Transporto priemonės	49.879,76				
II.7	Kilnojamosios kultūros vertybės					
II.8	Baldai ir biuro įranga	53.631,81				
II.9	Kitas ilgalaikis materialusis turtas					
II.10	Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai					
III.	Ilgalaikis finansinis turtas					
IV.	Kitas ilgalaikis turtas					
B.	BIOLOGINIS TURTAS					
C.	TRUMPALAIKIS TURTAS	89.297,32				
I.	Atsargos	6.878,91				
I.1	Strateginės ir neliečiamosios atsargos					
I.2	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventoriūs	6.878,91				
I.3	Nebaigta gaminti produkcija ir nebaigtos vykdyti sutartys					
I.4	Pagaminta produkcija, atsargos, skirtos parduoti (perduoti)					
I.5	Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti					
II.	Išankstiniai apmokėjimai	603,40	+	2.423,02	2.104,58	2423,02 - permoka sodrai. 1370,13 prenumerata, 616 Lt transporto priemonių draudimas (nuo 2012-09

						mėn.) ir 118,58 Lt prenumerata (nio 2012-04 mėn.)
III.	Per vienus metus gautinos sumos	73.674,53			73.674,53	Sumos neinventorizuotos
III.1	Gautinos trumpalaikės finansinės sumos					
III.2	Gautini mokesčiai ir socialinės įmokos					
III.3	Gautinos finansavimo sumos					
III.4	Gautinos sumos už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas	735,03	+	2.740,86		Maskoliūno įmonės skola už komunalinius patarnavimus
III.5	Sukauptos gautinos sumos	67.402,66				
III.6	Kitos gautinos sumos	5.536,84	-	5.536,84		5536,84 Lt sudaro: 2423,02 sodros permoka ir 3112,82 Lt klaidinga suma Maskoliūno įmonė už komunalinius patarnavimus
IV.	Trumpalaikės investicijos					
V.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai	8.140,48				
	IŠ VISO TURTO:	352.459,45				
D.	FINANSAVIMO SUMOS	280.240,23				
I.	Iš valstybės biudžeto	1.901,55	-	11.218,76	68.100,00	2012 m. gruodžio mėn. iš valstybės biudžeto lėšų įsigytas turtas, kuriam nebuvo skaičiuojamas nusidėvėjimas. 2010-2011 metais iš valstybės biudžeto lėšų (68,10 tūkst. Lt) įsigytas ilgalaikis turtas, kuris nėra pilnai nusidėvėjęs.
II.	Iš savivaldybės biudžeto	257.967,49				
III.	Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų	12.230,71	+	1.453,23	12.230,71	Neteisingai nemokamai perduoto turto vertę nurašė finansavimo sumas dėl panaudojimo savo veikloje, neatsižvelgami, kad turtas dar nenudevėtas, be to turtas gautas pagal projektą per 2012 m. buvo dėvėtas, tačiau nenurašytos 1453,23 Lt finansavimo sumos
IV.	Iš kitų šaltinių	8.140,48	+	720,00		Įtraukta trečiųjų asmenų sumokėta suma už komunalines paslaugas
E.	ĮSIPAREIGOJIMAI	67.402,66				
I.	Ilgalaikiai įsipareigojimai					
I.1	Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	-			
I.2	Ilgalaikiai atidėjimai					
I.3	Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai					
II.	Trumpalaikiai įsipareigojimai	67.402,66				
II.1	Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjimai					
II.2	Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis	-	-			
II.3	Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	-			
II.4	Mokėtinos subsidijos, dotacijos ir finansavimo sumos					
II.5	Mokėtinos sumos į Europos Sąjungos biudžetą					
II.6	Mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus					
II.6.1	Grąžintinos finansavimo sumos					
II.6.2	Kitos mokėtinos sumos biudžetui					
II.7	Mokėtinos socialinės išmokos					

II.8	Grąžintini mokesčiai, įmokos ir jų permokos	-	-			
II.9	Tiekėjams mokėtinos sumos	26.984,90			26.984,90	Neinventorizuotos, nesuderintos skolos.
II.10	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	6.764,81				
II.11	Sukauptos mokėtinos sumos	33.652,95			33.652,95	Neinventorizuotos atostogų dienos ir sukauptų atostoginių sumos
II.12	Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai					
F.	GRYNASIS TURTAS	4.816,56				
I.	Dalininkų kapitalas					
II.	Rezervai					
II.1	Tikrosios vertės rezervas					
II.2	Kiti rezervai					
III.	Nuosavybės metodo įtaka					
IV.	Sukauptas perviršis ar deficitas	4.816,56				
IV.1	Einamųjų metų perviršis ar deficitas	-5.047,44				
IV.2	Ankstesnių metų perviršis ar deficitas	9.864,00				
G.	MAŽUMOS DALIS					
	IŠ VISO FINANSAVIMO SUMŲ, ĮSIPAREIGOJIMŲ, GRYNŲJO TURTO IR MAŽUMOS DALIES:	352.459,45				

Daujėnų pagrindinės mokyklos
finansinio audito ataskaitos
2013 m. balandžio 10 d. Nr. A-8
3 priedas**NEATITIKIMAI VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITOS
PAGAL 2012-12-31 DUOMENIS, LT**

Eil. Nr.	Straipsniai	VRA nurodyta suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Nustatyti neatitikimai		Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti	Priežastis
A.	PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS	1.258.190,54				
I.	FINANSAVIMO PAJAMOS	1.257.416,07				
I.1.	Iš valstybės biudžeto	937.543,77				
I.2.	Iš savivaldybių biudžetų	276.710,63				
I.3.	Iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų lėšų	41.566,27				
I.4.	Iš kitų finansavimo šaltinių	1595,4				
II.	MOKESČIŲ IR SOCIALINIŲ ĮMOKŲ PAJAMOS					
III.	PAGRINDINĖS VEIKLOS KITOS PAJAMOS					
III.1.	Pagrindinės veiklos kitos pajamos	774,47				
III.2.	Pervestinių pagrindinės veiklos kitų pajamų suma	774,47				
B.	PAGRINDINĖS VEIKLOS ŠAUNODOS	1.263.237,98	+	912,63		Įtrauktos 2011 m. patirtos sąnaudos, kurios apmokėtos 2012 m.
I.	DARBO UŽMOKESČIO IR SOCIALINIO DRAUDIMO	961.969,34				
II.	NUSIDĖVĖJIMO IR AMORTIZACIJOS	66.572,02	+	6.007,40		Ilgalaikio turto žiniarščių duomenimis nusidėvėjimo suma 60 564,62 Lt
III.	KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ IR RYŠIŲ	83.379,48	+	2.945,50		Įsigyta mokyklinio skambučio sistema, kuri turėjo būti apskaityta kaip ilgalaikio turto vienetas, tačiau įtraukta į ryšių sąnaudas.
IV.	KOMANDIRUOČIŲ	128,00	+	128,00		Techninių apžiūrų sąnaudos įtrauktos į neteisingą buhalterinę sąskaitą.
V.	TRANSPORTO	15.208,08	-	6.970,11	616	616 Lt transporto draudimo išlaidas pripažino sąnaudomis ne tais laikotarpiais. Neįtraukė 01-03 mėn. sąnaudų už kurą 6866,11 Lt, neįtraukė 128 Lt už techninę apžiūrą, 24 Lt pašto paslaugų įtraukė neteisėtai
VI.	KVALIFIKACIJOS KĖLIMO	1.368,71	+	328,50		Įtraukė 328,50 Lt sąnaudų skirtų mokinių pažintinei veiklai
VII.	PAPRASTOJO REMONTO IR EKSPLOATAVIMO					
VIII.	NUVERTĖJIMO IR NURAŠYTŲ SUMŲ					

IX.	SUNAUDOTŲ IR PARDUOTŲ ATSARGŲ SAVIKAINA	53.496,27	+	17.356, 79		9637,79 Lt - 2012 m. gruodžio mėn. nupirkta inventoriai nenaudojami Mokyklos veikloje, tačiau pripažinti sąnaudomis, kaip atiduotas naudoti veikloje ūk. inventoriai. 836,62 Lt į sąnaudas įtraukta nepagrįsta suma, 2235 Lt suma nurašyta kaip veikloje naudojamas ūkinis inventoriai (mokyklinis skambutis), 6866,11 Lt nepagrįstai įtrauktos kuro sąnaudos, neįtrauktos 2218,73 kanceliariinių prekių sąnaudos.
X.	SOCIALINIŲ IŠMOKŲ	73.354,10				
XI.	NUOMOS					
XII.	FINANSAVIMO					
XIII.	KITŲ PASLAUGŲ	7.761,98	+	812,23	1488,71	1488 Lt prenumeratos išlaidas pripažino sąnaudomis ne tais laikotarpiais. Neteisingai įtraukta 2218,73 Lt kanceliariinių prekių sąnaudos-1054 Lt sąnaudos nepagrįstai sumažintos, neįtraukta 328,50 Lt už mokinių pažintinę veiklą, neįtraukta 24 Lt pašto paslaugų.
XIV.	KITOS					
C.	PAGRINDINĖS VEIKLOS PERVERŠIS AR DEFICITAS	-5.047,44				
D.	KITOS VEIKLOS REZULTATAS					
I.	KITOS VEIKLOS PAJAMOS					
II.	PERVESTINOS Į BIUDŽETĄ KITOS VEIKLOS PAJAMOS					
III.	KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS					
E.	FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS					
F.	APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO IR ESMINIŲ APSKAITOS KLaidŲ TAISYMO ĮTAKA					
G.	PELNO MOKESTIS					
H.	GRYNASIS PERVERŠIS AR DEFICITAS PRIEŠ NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKĄ	-5.047,44				
I.	NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKA					
J.	GRYNASIS PERVERŠIS AR DEFICITAS	-5.047,44				
I.	TENKANTIS KONTROLIUOJANČIAJAM SUBJEKTUI					
II.	TENKANTIS MAŽUMOS DALIAI					